

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 183/04-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. augusta 2004 v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárányu a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť Ing. Gabriely Šimkovičovej, bytom B. B., zastúpenej advokátkou JUDr. Z. M., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 32 P 135/98, a takto

r o z h o d o l :

1. Právo Ing. Gabriely Šimkovičovej na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 32 P 135/98 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 32 P 135/98 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. Gabriele Šimkovičovej p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie vo výške 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Banská Bystrica p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Banská Bystrica j e p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia Ing. Gabriely Šimkovičovej na účet advokátky JUDr. Z. M., Advokátska kancelária, B., vo výške 9 340 Sk (slovom deväťtisícristoštyridsať slovenských korún) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti Ing. Gabriely Šimkovičovej vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. mája 2004 doručená sťažnosť Ing. Gabriely Šimkovičovej, bytom B. B. (ďalej aj „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Z. M., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vo veci navrhovateľa Ing. K. Š. proti odporkyňi Ing. Gabriele Šimkovičovej (sťažovateľke) o úpravu styku s maloletými deťmi M. Š. a K. Š. a o návrhu matky proti otcovi na zvýšenie výživného na maloleté deti vedenom pod sp. zn. 32 P 135/98.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že rozsudkom okresného súdu č. k. 10 C 315/97-91 z 26. mája 1998 bolo jej manželstvo rozvedené. Maloleté deti M. a K. boli zverené na čas po rozvode do výchovy a opateru matke. Otec bol zaviazaný prispievať na výživu detí. Dňa 4. mája 2000 sťažovateľka podala okresnému súdu návrh na zvýšenie výživného, pretože sa zvýšili náklady na výživu maloletých detí. Sťažovateľka je invalidnou dôchodkyňou. Podľa jej vyjadrenia okresný súd spojil konanie o zvýšenie výživného

s konaním o úpravu styku s maloletými deťmi, ktoré sa začalo na návrh otca. Okresný súd však pojednával len o návrhu otca. O návrhu sťažovateľky na zvýšenie výživného okresný súd nekonal.

Porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľka v tom, že konanie začaté v roku 1998 nie je doteraz právoplatne skončené.

Sťažovateľka sa sťažnosťou z 23. apríla 2004 sťažovala na prietahy v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 32 P 135/98 z dôvodu, že vec nie je právoplatne skončená. Touto sťažnosťou však nedošlo k náprave.

Sťažovateľka považuje za primerané, aby jej v tejto veci bolo priznané finančné zadosťučinenie vo výške 200 000 Sk. Svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila sťažovateľka tým, že jej právna vec nie je doteraz právoplatne skončená, čo u nej vyvoláva stav právnej neistoty a absenciou konečného rozhodnutia vo veci výživného sa sťažovateľka dostáva do situácie, že nevie uspokojovať základné potreby svojich detí.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo Ing. Gabriely Šimkovičovej... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní pred Okresným súdom v Banskej Bystrici, č. k.: 32 P 135/1998 vo veci žalobného návrhu o zvýšenie výživného podaného na súd 4. 5. 2000 porušené bolo.

Okresnému súdu v Banskej Bystrici prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 32 P 135/1998 vo veci žalobného návrhu o zvýšenie výživného zo dňa 4. 5. 2000 konal bez zbytočných prietahov.

Ing. Gabriele Šimkovičovej priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 200.000,- Sk, ktoré je jej Okresný súd v Banskej Bystrici povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd v Banskej Bystrici je povinný nahradiť Ing. Gabriele Šimkovičovej trovy konania na účet advokátky JUDr. Z. M., B do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu, ktorý vo svojom vyjadrení zo 14. júla 2004 uviedol chronológiu úkonov okresného súdu. Spis bol pripravovaný na rozhodnutie tak o návrhu otca na úpravu styku s maloletými deťmi, ako aj o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti tak, aby bolo možné zo strany súdu súčasne rozhodnúť o oboch návrhoch. Avšak vzhľadom na odlišné dokazovanie vo veci úpravy styku s maloletými deťmi a vo veci zvýšenia výživného okresný súd zvážil, že najskôr rozhodne o návrhu otca na úpravu styku s maloletými deťmi a po právoplatnosti rozhodnutia bude pokračovať v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného. Keďže konanie o návrhu otca na úpravu styku je už právoplatne skončené, okresný súd žiadal správy tak, aby mohol spravidla na jednom pojednávaní vo veci rozhodnúť.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení zo 14. júla 2004 súhlasil s upustením od ústneho pojednávania. Sťažovateľka v sťažnosti z 12. mája 2004 súhlasila taktiež s upustením od ústneho pojednávania.

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 183/04-8 z 10. júna 2004 bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre naplnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Ústavný súd v predchádzajúcich konaniach opakovane vyslovil právny názor, podľa ktorého v konaní o každom návrhu pred ústavným súdom, v ktorom navrhovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu (inú právnu) ochranu, ako aj práva na spravodlivý proces z toho dôvodu, že všeobecný súd nekonal spôsobom ustanoveným v zákone, je nevyhnutné, aby boli najprv vyčerpané všetky právne prostriedky ich ochrany, ktoré sú navrhovateľovi dostupné (I. ÚS 1/97, I. ÚS 49/98).

Účelom priznania práva podať sťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (II. ÚS 26/95).

Sťažovateľka sa sťažnosťou z 23. apríla 2004 sťažovala na priet'ahy v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 32 P 135/98 podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov, pričom táto sťažnosť nevedla podľa jej názoru k náprave.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 32 P 135/98 o úpravu styku s maloletými deťmi a o zvýšenie výživného na maloleté deti, v rámci ktorého sťažovateľka namieta zbytočné priet'ahy, nemožno hodnotiť ako konanie zložitú.

Zo spisu okresného súdu ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali spôsobovaniu priet'ahov zo strany účastníkov konania.

Zo spisu sp. zn. 32 P 135/98 v konaní vedenom na okresnom súde ústavný súd zistil, že boli vykonané tieto úkony:

Dňa 5. júna 1998 bol okresnému súdu podaný návrh otca na úpravu styku s maloletými deťmi.

Dňa 10. júna 1998 bol určený termín pojednávania na 18. jún 1998.

Dňa 11. júna 1998 bolo vydané uznesenie, ktorým bol maloletým deťom ustanovený opatrovník.

Dňa 18. júna 1998 sa uskutočnilo pojednávanie (navrhovateľ bol prítomný, odporkyňa nebola prítomná – ospravedlnila sa).

Dňa 30. júna 1998 sa uskutočnilo pojednávanie (navrhovateľ nebol prítomný, odporkyňa bola prítomná).

Dňa 1. júla 1998 okresný súd žiadal Mestský úrad Banská Bystrica o podanie správy o povesti rodičov. Toho istého dňa bol dožiadaný Daňový úrad Banská Bystrica I (zamestnávateľ otca) o zaslanie pracovného hodnotenia menovaného. Okresný úrad v Banskej Bystrici bol dožiadaný o prešetrenie pomerov v rodine. Katolícke gymnázium Štefana Moyzesa Banská Bystrica a Základná škola Banská Bystrica, boli dožiadané o podanie správy o maloletých deťoch.

Dňa 6. júla 1998 bola okresnému súdu doručená správa od Okresného úradu v Banskej Bystrici.

Dňa 14. júla 1998 bolo okresnému súdu doručené pracovné hodnotenie otca.

Dňa 15. júla 1998 bola okresnému súdu doručená správa o maloletom M.

Dňa 24. júla 1998 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie Mestského úradu v Banskej Bystrici.

Dňa 19. augusta 1998 bol určený termín pojednávania na 8. september 1998.

Dňa 8. septembra 1998 sa malo uskutočniť pojednávanie (účastníci neboli prítomní – ospravedlnili sa). Pojednávanie bolo odročené na 1. október 1998.

Dňa 11. septembra 1998 bol okresnému súdu doručený návrh matky na výsluch svedkov.

Dňa 1. októbra 1998 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).

Dňa 12. októbra 1998 bola vyžiadaná správa o zdravotnom stave otca.

Dňa 5. novembra 1998 bola okresnému súdu doručená správa o zdravotnom stave otca.

Dňa 28. decembra 1998 bola okresnému súdu doručená ďalšia lekárska správa o zdravotnom stave otca.

Dňa 16. marca 2000 bolo okresnému súdu doručené podanie otca, ktorým žiadal o určenie termínu pojednávania.

Dňa 4. mája 2000 bol okresnému súdu doručený návrh matky na zvýšenie výživného na maloleté deti.

Dňa 10. mája 2000 bola okresnému súdu doručená správa z prešetrenia pomerov v rodine maloletých detí od Okresného úradu v Banskej Bystrici.

Dňa 16. mája 2000 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).

Dňa 19. decembra 2000 bolo okresnému súdu doručené podanie právneho zástupcu otca, ktorým žiadal o pokračovanie v konaní.

Dňa 26. júna 2002 bol právny zástupca otca vyzvaný na vyjadrenie vo veci. Právny zástupca matky bol taktiež vyzvaný na vyjadrenie. Okresný úrad v Banskej Bystrici bol dožiadaný o prešetrenie pomerov v rodine.

Dňa 25. júla 2002 bola okresnému súdu doručená správa o prešetrení pomerov v rodine od Okresného úradu v Banskej Bystrici.

Dňa 23. septembra 2002 bolo okresným súdom urgované zaslanie vyjadrení právnych zástupcov otca aj matky.

Dňa 3. októbra 2002 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie právneho zástupcu otca.

Dňa 11. marca 2003 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie matky.

Dňa 20. marca 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní). Bol zamietnutý návrh otca na predbežné opatrenie, predmetom ktorého bolo dočasne upraviť styk otca s deťmi.

Dňa 6. júna 2003 okresný súd žiadal od Okresného úradu v Banskej Bystrici podanie správy.

Dňa 24. júna 2003 bola okresnému súdu doručená správa od Okresného úradu v Banskej Bystrici.

Dňa 24. júna 2003 bola okresnému súdu doručená žiadosť právneho zástupcu otca o zaslanie znaleckého posudku, ktorý bol vykonaný v centre poradensko-psychologických služieb 10. apríla 2003.

Dňa 25. júna 2003 boli okresným súdom o podanie charakteristík detí dožiadané základná škola, ktorú navštevoval maloletý K., a gymnázium, ktoré navštevoval maloletý M.

Dňa 2. júla 2003 bola okresnému súdu doručená správa zo základnej školy, ktorú navštevoval maloletý K.

Dňa 3. júla 2003 bola okresnému súdu doručená správa z gymnázia, ktorého žiakom bol maloletý M.

Dňa 11. júla 2003 bolo okresnému súdu doručené odvolanie otca proti uzneseniu o zamietnutí predbežného opatrenia.

Dňa 14. júla 2003 okresný súd zaslal matke a kolíznemu opatrovníkovi odvolanie otca na vyjadrenie.

Dňa 17. júla 2003 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie matky k odvolaniu otca.

Dňa 31. júla 2003 bol spis s predkladacou správou postúpený Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 25. augusta 2003 bolo vydané uznesenie krajského súdu sp. zn. 16 CoP 42/03, ktorým bolo potvrdené uznesenie prvostupňového súdu o zamietnutí predbežného opatrenia.

Dňa 22. septembra 2003 bol doručený spis okresnému súdu.

Dňa 17. októbra 2003 bola okresnému súdu doručená správa Okresného úradu v Banskej Bystrici o prešetrení pomerov.

Dňa 22. októbra 2003 bolo okresnému súdu doručené ospravedlnenie neúčasti právneho zástupcu otca na pojednávaní 23. októbra 2003.

Dňa 23. októbra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (matka bola prítomná, otec nebol prítomný).

Dňa 28. októbra 2003 bolo okresnému súdu doručené oznámenie právneho zástupcu otca.

Dňa 30. októbra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní). Bol vyhlásený rozsudok, ktorým sa návrh otca na úpravu styku s maloletými deťmi zamietol. Rozsudok o úprave styku otca s deťmi nadobudol právoplatnosť 19. mája 2004.

Dňa 30. decembra 2003 bolo okresnému súdu doručené odvolanie otca proti rozsudku z 30. októbra 2003.

Dňa 9. januára 2004 bol spis s predkladacou správou predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 22. januára 2004 bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie kolízneho opatrovníka k odvolaniu otca.

Dňa 27. januára 2004 bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie matky k odvolaniu otca.

Dňa 25. februára 2004 sa na krajskom súde uskutočnilo pojednávanie (účastníci boli prítomní).

Dňa 3. marca 2004 bolo krajskému súdu doručené podanie právnej zástupkyne matky, z ktorého vyplýva, že došlo k zrušeniu splnomocnenia.

Dňa 5. marca 2004 bola krajskému súdu doručená žiadosť o odročenie pojednávania z 10. marca 2004 na iný termín z dôvodu práceneschopnosti právneho zástupcu otca.

Dňa 10. marca 2004 sa malo uskutočniť pojednávanie, ktoré bolo odročené na 31. marec 2004.

Dňa 26. marca 2004 bol spis vrátený okresnému súdu na rozhodnutie o návrhu matky na vydanie predbežného opatrenia proti otcovi, ktorým by súd určil otcovi predbežne platiť výživné na deti, ktorý došiel okresnému súdu 22. marca 2004.

Dňa 29. marca 2004 okresný súd uznesením zamietol návrh matky na vydanie predbežného opatrenia proti otcovi, ktorým by sa určila povinnosť predbežne prispievať na výživu deťom.

Dňa 26. marca 2004 bola krajskému súdu doručená žiadosť právneho zástupcu otca o zrušenie termínu pojednávania nariadeného na 31. marec 2004.

Dňa 31. marca 2004 sa malo uskutočniť pojednávanie, ktoré bolo odročené na 14. apríl 2004.

Dňa 14. apríla 2004 sa uskutočnilo pojednávanie (otec a jeho právny zástupca neboli prítomní, matka bola prítomná). Pojednávanie bolo odročené na 21. apríl 2004.

Dňa 16. apríla 2004 bolo okresnému súdu doručené odvolanie matky proti uzneseniu, ktorým bol zamietnutý jej návrh na predbežné opatrenie.

Dňa 21. apríla 2004 sa uskutočnilo pojednávanie na krajskom súde (účastníci boli prítomní). Na pojednávaní bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu o styku otca s deťmi.

Dňa 27. apríla 2004 krajský súd zmenil uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu matky na vydanie predbežného opatrenia tak, že určil, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého K. sumou 1 500 Sk mesačne a na M. sumou 2 000 Sk mesačne.

Dňa 30. apríla 2004 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 1. júna 2004 okresný súd ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, odbor sociálnych vecí, za kolízneho opatrovníka. Okresný súd požiadal kolízneho opatrovníka o prešetrenie pomerov v rodine. Zamestnávateľ otca bol vyzvaný, aby oznámil priemerný zárobok otca. Okresný súd požiadal Sociálnu poisťovňu o informáciu, či matka je poberateľom invalidného dôchodku.

Dňa 11. júna 2004 bola okresnému súdu doručená odpoveď Sociálnej poisťovne.

Dňa 22. júna 2004 bola okresnému súdu doručená odpoveď zamestnávateľa otca.

Dňa 23. júna 2004 bola okresnému súdu doručená správa kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov.

Dňa 14. júla 2004 bol vytýčený termín pojednávania na 17. august 2004.

Ústavný súd zistil že v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 32 P 135/98 došlo k priet'ahom od 28. decembra 1998 (okresnému súdu bola doručená lekárska správa o zdravotnom stave otca) do 16. mája 2000 (pojednávanie), teda v trvaní 16 mesiacov. V období od 16. mája 2000 (pojednávanie) do 26. júna 2002 (výzva okresného súdu na vyjadrenie adresovaná právnenému zástupcovi otca) došlo k priet'ahom v trvaní 25 mesiacov. Celkové priet'ahy v konaní vedenom pod sp. zn. 32 P 135/98 sú v trvaní 41 mesiacov.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva aj skutočnosť, že pokiaľ okresný súd konal, zameral dokazovanie len na návrh otca (ktorý nedôvodne určil ako prioritný) a nekonal vo veci návrhu matky na stanovenie výšky výživného.

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Keďže k porušeniu základného práva došlo nekonaním okresného súdu, ústavný súd mu prikázal konať vo veci vedenej pod sp. zn. 32 P 135/98.

Sťažovateľka si uplatnila primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 000 Sk. Svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila tak, že nekonaním okresného súdu je v stave právnej neistoty a nemôže zabezpečiť základné potreby svojich detí.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojim rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Ústavný súd vyhovel návrhu sťažovateľky a vyslovil porušenie jej základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom na okresnom súde sp. zn. 32 P 135/98 a prikázal okresnému súdu, ktorý jej právo porušil, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov. Dovŕšením opatrení smerujúcich zo strany ústavného súdu k odstráneniu stavu právnej neistoty bolo i priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 40 000 Sk ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Ústavný súd vzal do úvahy predmet sporu, jeho zložitosť a dĺžku jeho trvania. Výšku zadosťučinenia stanovil ústavný súd najmä s ohľadom na zistené obdobie nečinnosti okresného súdu a na vyššie uvedené kritériá riešenia zisteného porušenia základných práv, pričom vychádzal zo spisu okresného súdu.

Vo zvyšnej časti ústavný súd sťažnosti nevyhovel.

Právna zástupkyňa sťažovateľky si uplatnila náhradu trov právneho zastúpenia podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 16 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, ako aj napísanie sťažnosti), pričom za jeden úkon si uplatnila odmenu vo výške 4 534 Sk a režijný paušál vo výške 136 Sk, čo spolu predstavuje sumu 9 340 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnu zástupkyňou sťažovateľky vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konaní uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľka bola sčasti vo veci úspešná, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 8 citovanej vyhlášky, ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je ocenený peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu.

Predmet konania – ochrana základných ľudských práv a slobôd – je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadost'učinením, ktoré predstavuje náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2003 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 13 602 Sk.

Ústavný súd priznal odmenu za dva úkony právnej pomoci, a to prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a napísanie sťažnosti. Podľa takto určených kritérií sú trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej pomoci po zaokrúhlení podľa § 25 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. vo výške 9 340 Sk (odmena za jeden úkon je 4 534 Sk plus režijný paušál 136 Sk za každý úkon), ktoré ústavný súd zaviazal okresný súd uhradiť právnej zástupkyni sťažovateľky.

Z uvedených dôvodov ústavný rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2004